

kozarjevi, ki sta nabrali v ta namen 500 kron prostovoljnih darov. Pa tudi lepa uprizoritev gledališke predstave in petja je zasluga teh dveh delavnih učiteljic. Božičnico je zaključil s primernim govorom nadučitelj Levec, s katerim je vzpodbujal učence k hvaležnosti do dobrotnikov, v prvi vrsti mestne občine ljubljanske, ki vzdržuje to zavetišče. Pri božičnici je bilo prisotno učiteljsvo IV. mestne šole, c. kr. mestni šolski svet je zastopal občinski svetnik tov. Dimnik in občinski svet pa občinski svetnik tov. Likozar.

—r— Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O redni seji, ki se je vršila dne 13. decembra 1916, nam je došlo to-le poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in otvori sejo. Pred prehodom na dnevni red se spominja novič s tega mesta imenom c. kr. mestnega šolskega sveta v besedah globoke žalosti smrti Nj. Veličanstva blagopokojnega cesarja Franca Jožefa I., u temeljtelja novih šolskih zakonov, velikega zaščitnika šolstva in največjega dobrotnika šolske mladine. Istotako izraža pa imenom c. kr. mestnega šolskega sveta tudi čute globoke vdčnosti in neomajne zvestobe novemu vladarju Njeg. Veličanstvu cesarju Karlu I. Nadalje se hvaležno spominja govornik v toplih besedah pred kratkim umrlih c. kr. dvornih svetnikov in deželnih šolskih nadzornikov: Frana Levca in Fr. Hubada, ki sta si z bogatim strokovnim znanjem in neumornim delom v prid kranjskemu šolstvu stekla nevenljivih zaslug za domače šolstvo in njega uspešni razvoj. Poročila poslušajo zborovalci stoje in se sklone, da jih je zabeležiti v zapisniku. — Zapisnikar oglasi kurentno gradivo, pove, kako je bilo rešeno, kar se vzame na znanje. Zapisnik zadnje seje se odobri brez ugovora. Sklepe se c. kr. deželnemu šolskemu svetu predlagati, naj se tudi leta 1917, vsled obstoječih izrednih razmer ne vrši okrajna učiteljska konferenca. Za razpisano, novo ustanovljeno službo nadučiteljice in voditeljice šišenske deklishe osemrazrednice se predloži terno-predlog. Nadučiteljica Janeza Levca je priporočati v podelitev častne svetinje za 40letno zvesto in marljivo službovanje, učitelja Josipa Bezljaja v podelitev naslova strokovnega učitelja, učiteljsvo, ki je v preteklih počitcah sodelovalo pri pripravljalnih tečajih na I. mestni ljudski šoli za sprejem v srednje šole (Dimnik, Legat, Likar, Rape in Škulj) pa zahvalo in priznanje za prostovoljno delo in uspešni trud. Poročilo o nameščanju supletoričnih moči na mestnih šolah v tekočem šolskem letu se vzame na znanje in se ima predložiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Ivanki Kalinovi in Ani Ojstriševi, prov. učiteljicama na mestni slovenski dekliski šoli, se pripozna I. provizorna petletnica. Za neko obolelo učiteljico se predlaga večmesečni dopust. Za mestno nemško deklisko šolo se priporoča namestitev še ene poizkusne kandidatkinje. Poročilo o načinu porabe »Teden-skih pripravank« za šolsko mladino se vzame na znanje in se predloži c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Ko se pojasne in rešijo še nekatere vzgojne in ekonomske zadeve, zaključijo predsednik sejo.

—r— Skrbstvo za ubožno šolsko mladino. Kakor poročamo na drugem mestu, so pričeli na deželni vladni akcijo, ki stremi za tem, da se preskrbi ubožna šolska mladina v za to določenih dnevih zavetiščih z zajtrkom, kosilom in obuvalom. V poštev pridejo v prvi vrsti tisti ubožni otroci, ki imajo svoje očete v vojni in matere pa tako zaposlene izven doma, da ne morejo svojih otrok nadzorovati v pouka prostem času. Do zdaj imamo v Ljubljani pet zavetišč, in sicer: 1. Zavetišče Vincencijeve družbe v Rokodelskem domu v Komenskega ulici. V to zavetišče, ki mu je vodja nadučitelj Jakob Dimnik, zahaja 75 učencev s I. mestne šole; to zavetišče obstoji že več let; v novem razširjenem delokrogu in s povečanim številom učencev se je pa otvorilo v sredo, dne 20. decembra. Učence, ki sta jih privedla iz šole nadučitelj Dimnik in učitelj Gärtner, je sprejel predsednik Vincencijeve družbe gosp. kančnik dr. Josip Gruden, nadučitelj Dimnik je pa s primernim nagovorom na učence zavetišče otvoril. Poleg tega zavetišča imajo učenci I. mestne šole še eno zavetišče v Bohoričevi ulici ki ga vzdržuje »Društvo za varstvo otrok«, vodi pa sestra J. Tomčeva. 2. Zavetišče v baraki pri vladni palači, ki ga vodi nadučitelj Janko Jeglič, je namenjeno mladini dekliskih in ostalih deških mestnih šol. 3. »Mestno zavetišče« v mestni ubožnici na Karlovski cesti, ki ga vodi nadučitelj Janez Levec, je določeno za učence IV. mestne šole. 4. Šolska mladina šišenska ima svoje zavetišče v Spodnji Šiški, in sicer pod vodstvom šišenskega voditelja Wagnerja. Vsa zavetišča nadzorujejo brezplačno mestni učitelji in učiteljice. Stroški za to dobrodelno akcijo

so proračunjeni na 60.000 kron. Ljubljanska mestna občina prispeva 15.000 kron. Naj delujejo in uspevajo ta zavetišča v blagor ubožne mladine!

—r— Iz ljudskošolske službe. C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju je imenoval učiteljsko suplentinjlo I. Černetovo za prov. učiteljico na ljudski šoli v Podgozdu. — C. kr. okrajni šolski svet v Novem mestu je imenoval suplentinjlo Julijo Bantanovo za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Žuzemberku. — C. kr. okrajni šolski svet v Krškem je zaradi namesto boleznj na dopustu se nahajajočega učitelja Josipa Polanca imenoval učiteljsko suplentinjlo Alojzija Vidmarjevo za suplentinjlo na ljud. šoli v Ratečah. — C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju je imenoval namesto vpoklicanega učitelja Tomaža Bitenca bivšo suplentinjlo v Bojancih Katarino Plevnikovo za suplentinjlo na ljudski šoli v Dragatušu. — Minister javnih del je pooblastil rudniško ravnateljstvo v Idriji, da nastavi bivšo učiteljico Ido Plzakovo kot suplentinjlo na tamošnji rudniški šoli. — C. kr. okrajni šolski svet v Novem mestu je imenoval suplentinjlo Pavlo Štrumbljevo za provizorično učiteljico na ljud. šoli v Žuzembergu. — C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je vzel na znanje izstop učiteljice N. Andelme Rodičeve. — Namesto vpoklicanega učitelja Ivana Stegovca bo suplirala na ljudski šoli v Višnji gori suplentinja Angela Groznikova, za provizorično učiteljico v Selcih je imenovana suplentinja Katarina Milačeva; na štirirazrednici v Koroški Beli se ustanovi pararelka za II. razred in nastavi provizorična učna oseba; svoji službeni mesti sta zamenjali učiteljica Hermina Pellanova na spodnješišenski osemrazrednici in suplentinja v Božjakovem Jožefina Bajukova. — Nadučitelj Fran Golja iz Zalošč pri Dornbergu na Goriškem je prevzel suplenturo na štirirazrednici v Šmarjah, ker je tamkajšnji nadučitelj Valentin Mikuž odšel k vojakom. — Na nemško deklisko osemrazredno ljudsko šolo v Ljubljani je prišla kot poizkusna kandidatinja absolvirana učiteljska kandidatinja Alfonza Lindnerjeva.

—r— Padlemu junaku. »Slov. Narod« je napisal v časten spomin padlega c. in kr. poročnika Mirka Benedika, vrlega sina našega tovariša nadučitelja Karla Benedika na Brezovici te-le lepe besede: Mirko Benedik, sin nadučitelja Karla Benedika na Brezovici pri Ljubljani, c. in kr. poročnik cesarjevičevega polka, je bil od sovražne krogelje zadet v glavo dne 21. decembra, umrl je na svoj 20. rojstni dan 22. decembra. Radi njegove izvanredne požrtvovalnosti in pridnosti mu je podelil njegov predstojnik tritedenski božični dopust, ko je držal v rokah dotični dopustni list, ga je zadela nesrečna krogelja. Vojak, ki so prihajali na dopust, so pravili, kako je priljubljen pri vsem moštvu, ker ravnal z vojniki kakor se spodobi. Tudi njegovi predstojniki so ga cenili in občudovali radi njegovih hrabrih činov. Kot dijak je bil veskokozi dostojnega obnašanja, zelo skrben, priden, inteligenten mladenič. Po končani vojni se je nameraval posvetiti filozofiji, postati profesor jezikoslovja. Lahko bi bil storil v prid domovine in svojega naroda mnogo, mnogo! Ljubil je svoj narod z vso dušo in srcem. Bil je mlad po letih, a moč veskokozi, odkritega in kremenitega značaja. Bodi mu časten spomin!

—r— S častno svetinjo za 40 letno zvesto službovanje je odlikovan nadučitelj in voditelj IV. mestne deške ljudske šole v Ljubljani tovariš Janez Levec. Vrlemu tovarišu naše čestitke!

—r— Umrla je dne 8. t. m. v starosti 77 let gospa Helena Šega, mati našega tovariša Ivana Šege, učitelja v Radovljici. Vrlemu tovarišu naše sozjalje!

—r— Ljudskošolske vesti. Za suplentinjlo v Šmartnem pri Kranju je nameščena Ljudomila Lederhasova, ker je učitelj Fran Rojina odšel k vojakom, v Št. Petru na Krasu je nameščena za suplentinjlo Pavla Herbstova, Fran Rant je imenovan za provizoričnega učitelja v Št. Petru pri Ljubljani. Suplentinja Karolina Rastoharjeva je imenovana za provizorično učiteljico v Cerkljah, Kristina Šturinova je nameščena za suplentinjlo na Vrhopolju, ker je nadučitelj Fran Punčuh odšel k vojakom; Antonija Turkova pa v Velikem Podlogu, ker je tamkajšnji učitelj odšel v črnovojniško službo.

—r— Veliko častno svetinjo vojnega botrinstva je dobil nadučitelj v Planini pri Rakeku gospod Mirko Fegic.

Štajerske vesti.

—š— Pod težko obsodbo se je nahajal nadučitelj v Zabukovju pri Brežicah, tovariš Fran Srebrnič. Poklican k vojakom kot črnovojnik 26. domobranskega

pešpolka, je bil ovaden, da je hujskal v Pulju vojake proti državi in bil obtožen zločina rušenja javnega miru po § 341 a voj. kaz. zak. Po dolgi, za obtoženca silno mučni preiskavi se je vršila dne 4. decembra glavna razprava pred vojnimi sodiščem, vojna pošta 220, ki je nadučitelja Srebrniča vsake krivde oprostilo. Razsodba pravi, da je Srebrnič res govoril o jugoslovanskem vprašanju, toda s takozvanega trialističnega stališča. Trializem pa ni niti državi nevaren, niti sovražen. Z ozirom na Srebrničevo izvrstno obnašanje povodov mobilizacije in pozneje pri vojakihi sodišče ni moglo upoštevati niti orožniške reiacije, niti ovadbe krajnega šolskega sveta v Zabukovju, ki je izvirala iz nasprotstva med nadučiteljem in v krajnem šolskem svetu merodajnimi osebami. Sodba vojnega sodišča je bila dne 11. decembra potrjena in je torej pravomočna. Skoro dve leti je stal nadučitelj Srebrnič pod težko obsodbo; naj mu bo sodba strogoga, a pravičnega vojnega sodišča vsaj nekoliko v zadoščenje za prestano trpljenje!

—š— Odlikovan učitelj. Z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje je bil odlikovan Karel Planer, učitelj na Zgornji Rečici, Savinjska dolina, sedaj računski narednik I. razreda pri nekem hrvaškem oddelku.

—š— Društvo »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks«. Društveni odbor nam sporoča: Meseca novembra 1916 sta umrla dva naša člana, in sicer dne 12. učitelj Konstantin Baumeister in 28. nadučitelj Ljudevit Pauer. To je 148. in 149. smrtni slučaj. Donesek po 4 K naj bo gotovo vplačan meseca januarja 1917, ravnotako donesek z rezervni sklad in upravne stroške po 3 K.

—š— Za ravnatelja na dekliski meščanski trirazrednici v Mariboru je imenovan strokovni učitelj in pisatelj Karel Bienstrok.

—š— Padel je v cvetni in nadebudni dobi svojega življenja na soški fronti pri Gorici dne 20. novembra Ernest Bregant, zadet od šrapnela v trebuh. Bil je sin vpklojenega nadučitelja Jurja Breganta v Podbrežju pri Mariboru in brat nadučitelja Breganta na Koblju, učitelja Breganta v Lenu in učiteljice gospe Petričeve v Konjicah. Bodi mu ohranjen drag spomin! Preostalim naše iskreno sozjalje!

Koroške vesti.

—k— Umrl je v Prevalju na Koroškem 78letni Benjamin Z a n o š k a r, učitelj glasbe in izumitelj metronoma. — Bodi mu blag spomin!

Goriške vesti.

—g— Šolska razstava. »Kremser Zeitung« je v svoji številki z dne 23. novembra 1916. priobčila jako laskavo oceno o razstavi del, ki so jih izvršili ljudskošolski otroci z juga, nahajajoči se v Rofeholi pri Oberhollabrunnu. Razstavljene so vse risbe, slike, rezlarije, šivanja in umetna vezenja. List pravi, da so bila ženska ročna dela izvršena pod vodstvom gđe. Medičeve ter so vzbujala presenečenje po svoji originalnosti in izvršbi. Zelo razveseljivo je bilo tudi pregledovanje nemških šolskih zvezkov onih slovenskih otrok, ki niso bili nikdar prej deležni nemškega poduka. Tudi v tem oziru gre učiteljici vse priznanje.

—g— Učiteljsvo goriškega šolskega okraja dobiva svoje službene prejemeke od 1. januarja 1917 dalje potom plačilne nakaznice poštno - hranilničnega urada na Dunaju. To se prizadetim naznanja, da ne bo vznemirjenja, ako bo pošiljatev mesečnih prejemkov za kak dan zakasnila.

—g— Za vpkojeno učiteljsvo na Goriškem. Poleti smo poročali, da se je vpkojeno goriško učiteljsvo obrnilo do deželnega odbora s prošnjo za draginjsko podporo. Na vlogo je odgovoril deželni odbor takoj prijazno, da se bo resno bavil s tem vprašanjem, zaradi česar je vpkojeno učiteljsvo opravičeno pričakovalo, da bo njegova vloga ugodno rešena. Kakor čujemo, so se tudi storili s strani deželnega odbora potrebni koraki v to svrhu ali ugodne rešitve še vedno ni, in vpkojeno učiteljsvo zaman pričakuje potrebne podpore. Te dni je bil odposlan na pristojno mesto, iz krogov vpkojenega učiteljsva na Goriškem zopet obširen opis potrebe take podpore in razmer, pod katerimi trpi vpkojeno učiteljsvo, zlasti ono v begunstvu; čujemo zaeno, da se je izvršila nova intervencija v prilog vpkojenega učiteljsva, in nadejamo se, da bo njega prijazno sprejeta vloga letošnjega poletja ugodno rešena. Potreba je velika.

Tržaške vesti.

—t— Zablembo imetja je odredilo tržaško deželno sodišče proti Danielu Corbattu, roj. l. 1876., učitelju risanja v Gradcu, ker je osumljen velezdaje, oziroma zločina proti varnosti države.

—t— Tečaj za risanje in slikanje je otvoril v Trstu slikar Velebit Rendič, sin slavnega hrvaškega kiparja Rendiča.

—t— Odlikovan je bil Viktor S o n c, ravnatelj tržaške podružnice »Glasbene Matice« z malo srebrno hrabrostno svetinjjo. To je že drugo odlikovanje; prvič je bil Sonc odlikovan z železnim križcem na traku hrabrostne svetinje. — Čestitamolo!

Istrske vesti.

—i— Tretja nemška ljudska šola v Pulju. Okrajni šolski svet v Pulju pozivlje mestne družine na sestanek, na katerem naj se izjavijo o nemški ljudski šoli, ki jo hoče ustanoviti upravna istrska komisija v Pulju. — »Hrvatski List« pravi: »Opozarjajo se hrvaški roditelji na to, da nenavzočnost na sestanku velja v smislu razglasa za priglasienje nemški šoli. Vsekakor bo moral biti sestanek kasneje od določenega dne, ker je dan napačno naveden. Dotlej bomo imeli še priliko, da v stvari podamo svoje stališče.«

—i— Na Reki in na Sušaku so sedaj vse šole zaprte zaradi legarja. Na Sušaku je bilo doslej osem slučajev legarja, na Reki že par stotin.

Iz Dalmacije.

—d— Dalmatinski veleizdajniški procesi pred najvišjim sodiščem. »Hrv. Rijec« poroča da je najvišje sodišče razpravljalo te dni o ničnosti pritožbi državnega pravdnika proti sodbi senata tržaškega sodišča v Gradcu, ki je oprostilo učiteljico Majjo Čulicevo z otoka Brača obtožbe velezdaje. Najvišje sodišče je sodbo kasarilo ter obsodilo Čulicevo na 3 leta težke ječe. — Isto sodišče je potrdilo sodbo graškega sodišča, ki je obsodilo bivšega urednika splitske »Svobode« Bartulovića na 5 let težke ječe. — Nerešena sta še procesa proti posl. dr. Mati Drinkoviću, ki čaka v zaporu v Voloski na ponovno razpravo in pa proces proti posl. dr. Tresiču-Pavičiću, proti kateremu oprostivsi je vložil drž. pravdnik ničnostno pritožbo.

—d— Bodočnost naše države in južni Slovani. »Naše Jedinstvo« piše: »Naj se ukrepa in namešča, kar hoče, vse bo le prehodno; trajalo bo malo časa, kar ne bo po pravici in po zdravem razumu. Po vojni bodo evolucije na bolje. To je tako naravno, in je ne bo moči, ki bi to preprečila. Tudi pri nas, kakor v vsej državi se bodo razvijale razmere na tak način, da se bodo prilagodjale naravnemu in pravičnemu reševanju raznih vprašanj, pa tudi hrvaškega. Hrvatskega še bolj zaradi položaja in zaslug Hrvatov, kar vse so storili in žrtvovali v tej vojni za državo.« — K temu pripominja »Edinost«: Da, tako bi moralo biti in uverjeni bi smeli biti, da pride gotovo, če bi nas ne učila izkustva iz minulosti, zgodovinska dejstva, da je pri nas prišlo povsem drugače, nego bi zahtevala logika, narava, pravičnost in priznanje zaslug. Tako se nam zdi, da je piscu v splitskem listu vodilo pero nekoliko preveč — optimizma. O ne, nočemo biti proroki nesreče in se tudi mi ne odrekamo nadi, da pridemo tudi mi na solnce. Ali, to eno je gotovo, da bi mi hudo grešili, če bi se zanašali le na moč svoje pravice. Mi sami jej moramo tudi pripomoči do zmage, a v to treba, da vsi zavijamo rokave za — delo in borbo.

—d— Umrla je v Imotskem v Dalmaciji šolska sestra in učiteljica na meščanski šoli Benedikta Zupančičeva, sestra prof. Zupančiča in učiteljice Vite Zupančičeve v Ljubljani. — Naše iskreno sozjalje!

—d— Hrvatska krajevna imena v Dalmaciji. V naredbenem listu za c. in kr. armado, št. 230 z dne 16. decembra, se nahaja prvikrat za Ercegnovi hrvaško ime »in Ercegnovi«, namesto tuje oznake Castelnuovo. Tako je tudi odpravljeno tuje nazivanje Ragusa, Cattaro, Spalato itd. Tudi Krk, Cres itd. se navajajo s hrvaškimi imenom, kar je edino prav in v redu. Treba v tem pogledu storiti še nadaljne korake, zakaj v uradnih poročilih nahajamo še obilo laških spak za hrvaška in slovenska krajevna imena.

**Naročajte in širite
naš list!**